

lauantai 5.7.2025
iltaseurat klo 18.30
Harri Raitis

Tiedän, että vuoroveisuut olivat jo aamupäivällä, ja että ollaan iltaseuroissa. Virsihistoria vain kiehtoo niin, että puhun vähän siitä, vaikka astunkin vuoroveisujen alueelle. Juhliemme tunnus *Matkalaista taluta* on napattu Siionin virrestä 124. Alkuperäksi ilmoitetaan Halullisten Sieluin Hengelliset Laulut 1790. Tuohon kokoelmaan lisättiin paljon lauluja 1800-luvulla, niiden muassa tämä. Virren ensimmäinen versio painettiin arkille Viipurissa 1827.

Omaksumme asiat sellaisina kuin ne tulevat meille tärkeiksi. Moni muukin kuin minä erehtyy helposti, jos aloittaa virren ulkomuistista. *Järkenne nyt vangitkaa*, vaikka se nyt alkaa: *Järjen tie kun harhauttaa*. Ja sitten harmitellaan. ”Miksi on pitänyt muuttaa?” Kyllä on pitänyt. Ymmärrämme sen jos laulamme 1827 painetuin sanoin. Virren tekijä on pannut parastaan, mutta ei hän ole voinut tuntea sellaista runon muotoa, jota me käytämme.

Virsi alkaa 1827 ”*Järki wangiks ottakam*”. Ymmärrettävä ajatus kun lauletaan eteenpäin: ”*Pyhää Henkeä anokaamm’, Joka oikein opettaa Isää Poikaa tuntemaan*.” Pyhä Henki paljastaa, jos järjen tie vie harhaan. Järjen tien mahdollisuudesta harhauttaa laulaminen antaa enemmän ajattelemista kuin järjen vangiksi ottaminen.

Virren alkuperäinen kirjoittaja on kalantilainen Efraim Jaakola, merkillinen mies, joka sepitti paljon virsiä. Hän oli nuorena merillä ja oppi hedelmäpuiden leikkaamisen. Maihin jäätyään hän ryhtyi harjoittamaan sitä ammatikseen. Kun hän liittyi Lounais-Suomen heränneisiin, ruvettiin häntä sanomaan syntienleikkaajaksi. Se on myös hänestä kirjoitetun romaanin nimi. Pilkkanimellä haluttiin viitata siihen, että hedelmäpuista tulee parempia kun liiat oksat leikataan, niin myös ihmisestä tulee parempi kun synnit leikataan. Jaakolan virsistä ei näy tällainen käsitys, pikemmin se, että mies on Kalliin hunajanpisaransa lukenut. Kristuksen ja syntisen väliin ei pidä panna mitään, ei syntiä vastaan kamppailuakaan.

Säilyneiden muistojen perusteella Efraim Jaakolasta syntyy kiehtova kuva. Hän saattoi seuroissa ruveta laulamaan ja laulaa kokonaan uuden virren. Varmaan hän lauloi jollakin ennestään tutulla sävelmällä, vaikka tarinoiden siirtyessä sukupolvelta toiselle hänestä tehtiin myös säveltäjä.

Säkeistö, josta juhlomme tunnus on, kuuluu Jaakolan laulamana: ”*Siis, o rakas Jeesuksen’! Vedä minun sydämen’, Sido itse siteellä, Rakkautes ikeellä*.” Matkalaisen taluttamisen toi virteen 1970-luvun Siionin virsien uudistus. ”*Matkalaista taluta Kohti taivaan kotia*.”

Sinnehän, ystävät, olemme matkalla, ja taluttajaa tarvitaan, sillä kovin usein järjen tie harhauttaa. Voi kuinka hienoja maisemia sillä tiellä aukeaa, kuinka loistavia ajatuksia, joissa Jeesuksella ei ole mitään sijaa. Kaikki tuntuu sujuvan kovin hyvin ilman häntä. Efraim Jaakola taisi ymmärtää tämän kun kirjoitti ”*Vedä minun sydämen’, Sido itse siteellä, Rakkautes ikeellä*.” Ikeellä? Voiko rakkaus olla ies, joka painaa hartioita, kun vetää perässään jotakin painavaa? Onko rakkaus enemmän velvollisuus kuin lahja? Tähän suuntaan eksyy ajatus korinttilaiskirjettäkin lukiessa: ”*vaikka antaisin polttaa itseni tuleessa mutta minulta puuttuisi rakkaus*,

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh. 0400 805 904
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

en sillä mitään voittaisi.” Siis mahdottomiin kurottamallakaan ei voita mitään, jos rakkaus puuttuu. On velvollisuus rakastaa. Mutta, Jumalahan on rakkaus. Hänen rakkautensa ikeestä on kyse. Ies onkin Jeesuksen, ei syntisraukan harteilla. Jeesuksen rakkaus voi säteillä meistäkin juuri siksi, että hän rakastaa meitä.

Kristikunta on aina kaivannut hengellistä herätystä. Aika ajoin kaipaus muuttuu ahdistukseksi. Missä herätys viipyy? Tässäkin asiassa saamme turvautua kokonaan Kristukseen. Hänen rakkautensa herättää kaiken aikaa. Emme ehkä tunnista herätyksen muotoa, sillä Jumala luo uutta. Herätys lähtee hänestä, ei meistä. Muistetaan, että hän on kaiken Luoja. Luomistyö ei pääty.